

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, ΕΤΟΥΣ 2011

Δείκτες συνθηκών διαβίωσης

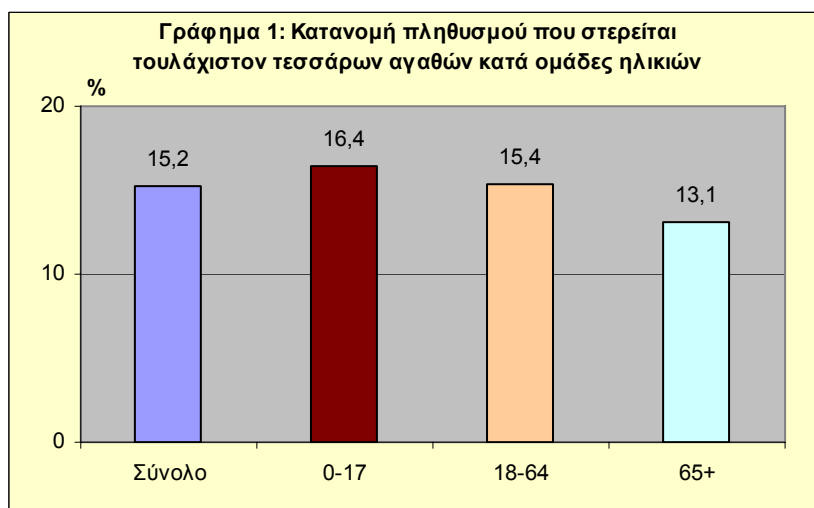
Από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνονται οι δείκτες συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας που προκύπτουν από τα στοιχεία της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έτους 2011 (European Union - Statistics on Income and Living Conditions), με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2010.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έτους 2012, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2011, θα ανακοινωθούν το Σεπτέμβριο του 2013.

A. Βασικές διαπιστώσεις

Από τη μελέτη των δεικτών για τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού της Χώρας προκύπτει ότι η στέρηση βασικών αγαθών και υπηρεσιών (δυσκολία ικανοποίησης βασικών αναγκών, ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης, επιβάρυνση από τις δαπάνες στέγασης, αδυναμία αποπληρωμής δανείων ή αγορών με δόσεις, δυσκολίες στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, δυσκολία αντιμετώπισης των συνήθων αναγκών, ποιότητα ζωής) δεν αφορά μόνο το φτωχό πληθυσμό αλλά και μέρος του μη φτωχού πληθυσμού.

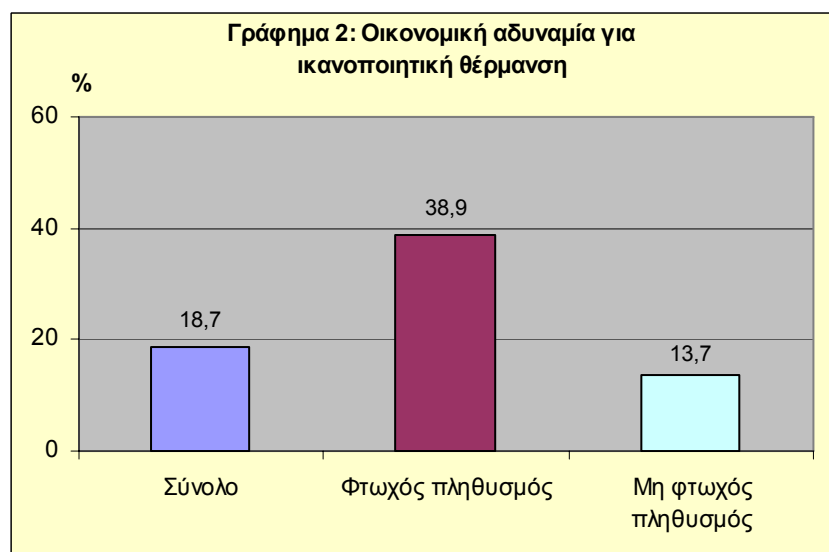
Πληροφορίες:
Δ/ση Στατιστικών
Πληθυσμού και
Αγοράς Εργασίας
Τμήμα Ειδικών
Ερευνών
Νοικοκυριών
Γ. Ντούρος:
τηλ: 213 1352174
fax: 213 1352906
e-mail:
geodouro@statistics.gr

B. Αποτελέσματα

- Ο πληθυσμός που αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες σε, τουλάχιστον, τέσσερις από τις εννέα (9), συνολικά, διαστάσεις της υλικής στέρησης (βλέπε Επεξηγηματικές Σημειώσεις, σελίδα 11) αποτελείται κυρίως από:
 - Παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών (16,4%)- (Πίνακας 1, Γράφημα 1)
 - Πληθυσμό ηλικίας 65 ετών και άνω (13,1%)- (Πίνακας 1, Γράφημα 1)
 - Γυναίκες ηλικίας 65 ετών και άνω (14,7%)- (Πίνακας 1)
 - Άνδρες ηλικίας 65 ετών και άνω (11,0%) - (Πίνακας 1)
 - Πληθυσμό 18 έως 64 ετών (15,4%)- (Πίνακας 1, Γράφημα 1)
 - Παιδιά ηλικίας 18 έως 24 ετών που έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (35,2%)- (Πίνακας 3)
 - Πληθυσμό ηλικίας 18 έως 59 ετών που έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση (6,5%) - (Πίνακας 3)
- Ο μέσος όρος αγαθών και υπηρεσιών που στερείται το σύνολο των νοικοκυριών, από τις εννέα, συνολικά, διαστάσεις της υλικής στέρησης, εκτιμάται σε 3,8 (Πίνακας 2).
- Τα νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν ελλείψεις βασικών ανέσεων (βλέπε Επεξηγηματικές Σημειώσεις, σελίδα 11) στην κύρια κατοικία κατατάσσονται, κατά καθεστώς ιδιοκτησίας, ως εξής:(Πίνακας 4)
 - ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη κλπ.) (3,8%)
 - ιδιόκτητη με οικονομικές υποχρεώσεις (δάνειο, υποθήκη κλπ.) (6,6%)
 - ενοικιασμένη (9,7%)
 - ενοικιασμένη με ενοίκιο μικρότερο από την τιμή της αγοράς (13,7%)
- Το ποσοστό του πληθυσμού που διαβιεί σε κατοικία με στενότητα χώρου ανέρχεται σε 25,9% για το σύνολο του πληθυσμού, ενώ είναι 23,2% για το μη φτωχό πληθυσμό και 35,8% για το φτωχό πληθυσμό (Πίνακας 5).
- Τα νοικοκυριά που επιβαρύνονται από το κόστος στέγασης ανέρχονται σε 24,3% για το σύνολο του πληθυσμού, σε 9,4% για το μη φτωχό πληθυσμό και 79,0% για το φτωχό πληθυσμό (Πίνακας 6)
- Το 42,7% του φτωχού πληθυσμού δηλώνει ότι στερείται διατροφής που περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του μη φτωχού πληθυσμού εκτιμάται σε 0,3% (Πίνακας 7).
- Το 69,5% του φτωχού πληθυσμού και το 24,9% του μη φτωχού έχει οικονομική δυσκολία να αντιμετωπίσει έκτακτες, αλλά αναγκαίες δαπάνες αξίας, περίπου, 600 ευρώ (Πίνακας 7).
- Περιβαλλοντικά προβλήματα από παρακείμενη βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων αντιμετωπίζει το 25,6% του συνολικού πληθυσμού, ενώ ποσοστό 20,3% του ίδιου πληθυσμού αναφέρει ως πρόβλημα τους βανδαλισμούς και την εγκληματικότητα στην περιοχή του (Πίνακας 8).

- Το ποσοστό του συνολικού πληθυσμού που δηλώνει οικονομική αδυναμία να έχει ικανοποιητική θέρμανση ανέρχεται σε 18,7%, ενώ είναι 38,9% για το φτωχό πληθυσμό 13,7% για το μη φτωχό πληθυσμό (Γράφημα 2, Πίνακας 8)

- Το 30,0% του μη φτωχού πληθυσμού δηλώνει ότι επιβαρύνεται πάρα πολύ από τις συνολικές δαπάνες στέγασης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το φτωχό πληθυσμό εκτιμάται σε 55,7% (Πίνακας 9).
- Το 38,8% του πληθυσμού που έχει λάβει καταναλωτικό δάνειο, δηλώνει ότι δυσκολεύεται πάρα πολύ στην αποπληρωμή αυτού ή των δόσεων για αγορά αγαθών και υπηρεσιών (Πίνακας 10).
- Το 41,4% του φτωχού πληθυσμού δηλώνει δυσκολία στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, όπως αυτών του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, του φυσικού αερίου κλπ. (Πίνακας 11).
- Το 48,9% του φτωχού πληθυσμού αναφέρει μεγάλη δυσκολία στην αντιμετώπιση των συνήθων αναγκών του με το συνολικό μηνιαίο ή εβδομαδιαίο εισόδημά του (Πίνακας 12).
- Το μέσο ελάχιστο καθαρό μηνιαίο εισόδημα για την αντιμετώπιση των αναγκών των νοικοκυριών της Χώρας, κατά δήλωσή τους, ανέρχεται σε 2.235 ευρώ. Τα φτωχά νοικοκυριά χρειάζονται 1.808 ευρώ, ενώ τα μη φτωχά νοικοκυριά 2.350 ευρώ (Πίνακας 13).
- Το 17,1% του φτωχού πληθυσμού, το 6,0% του μη φτωχού πληθυσμού και το 8,3% του συνολικού πληθυσμού δεν διέθεταν ένα, τουλάχιστον, ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο, ενώ το 17,9% των φτωχών νοικοκυριών, το 6,4% των μη φτωχών και το 8,9% του συνόλου των νοικοκυριών δεν διέθεταν προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή, αν και τα χρειάζονταν, λόγω έλλειψης οικονομικής δυνατότητας (Πίνακας 14).

Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλώ επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ, σχετικά με την [Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών](#).

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού που στερείται τεσσάρων τουλάχιστον αγαθών και υπηρεσιών, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο: 2011

%

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	15,2	15,4	14,9
0-17	16,4	-	-
18-64	15,4	15,6	15,3
65+	13,1	14,7	11,0

Πίνακας 2. Μέσος όρος αγαθών και υπηρεσιών που στερούνται τα νοικοκυριά, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο: 2011

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	3,8	3,8	3,8
0-17	3,9	-	-
18-64	3,8	3,8	3,8
65+	3,7	3,7	3,6

Πίνακας 3. Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού που στερείται τεσσάρων τουλάχιστον αγαθών και υπηρεσιών, κατά ομάδες ηλικιών και επίπεδο εκπαίδευσης: 2011

Ομάδες ηλικιών	Επίπεδο εκπαίδευσης	%
18-24	Σύνολο	22,0
	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	35,2
	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	21,6
	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	16,9
18-59	Σύνολο	15,5
	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	24,6
	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	16,2
	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	6,5
18+	Σύνολο	14,7
	Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	19,4
	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	15,3
	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	5,9

Πίνακας 4. Ελλείψεις βασικών ανέσεων της κατοικίας κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς: 2011

Ιδιοκτησιακό καθεστώς	%
Ιδιόκτητη με οικονομικές υποχρεώσεις	3,8
Ιδιόκτητη χωρίς οικονομικές υποχρεώσεις	6,6
Ενοικιασμένη	9,7
Ενοικιασμένη με ενοίκιο μικρότερο από την τιμή της αγοράς των ενοικίων	13,7

Πίνακας 5. Κατανομή του πληθυσμού που διαβιεί σε κατοικία με στενότητα χώρου, κατά ομάδες ηλικιών, φύλο και κατάσταση πληθυσμού: 2011

%

Ομάδες ηλικιών	Πληθυσμός	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	Σύνολο	25,9	25,4	26,3
	Μη φτωχός	23,2	22,7	23,7
	Φτωχός	35,8	35,4	36,2
0-17	Σύνολο	28,9	-	-
	Μη φτωχός	23,7	-	-
	Φτωχός	45,5	-	-
18-64	Σύνολο	28,8	27,5	30,1
	Μη φτωχός	25,8	24,5	27,1
	Φτωχός	40,9	39,5	42,2
65+	Σύνολο	13,2	14,9	11,0
	Μη φτωχός	13,5	15,3	11,4
	Φτωχός	12,1	13,6	9,8

Πίνακας 6. Επιβάρυνση κόστους στέγασης κατά φύλο, ομάδες ηλικιών και κατάσταση πληθυσμού: 2011

%

Ομάδες ηλικιών	Πληθυσμός	Σύνολο πληθυσμού	Θήλεις	Άρρενες
Σύνολο	Σύνολο	24,3	25,7	22,8
	Μη φτωχός	9,4	10,6	8,1
	Φτωχός	79,0	79,5	78,5
0-17	Σύνολο	27,5	-	-
	Μη φτωχός	9,0	-	-
	Φτωχός	87,3	-	-
18-64	Σύνολο	23,6	24,4	22,8
	Μη φτωχός	9,5	10,3	8,7
	Φτωχός	79,9	80,3	79,5
65+	Σύνολο	23,4	28,0	17,6
	Μη φτωχός	9,3	12,9	5,2
	Φτωχός	68,7	73,0	62,4

Πίνακας 7. Οικονομική αδυναμία ικανοποίησης βασικών αναγκών του νοικοκυριού: 2011

%

Βασικές ανάγκες	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Οικονομική αδυναμία πληρωμής μίας εβδομάδας διακοπών	51,2	87,4	41,3
Οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας	9,3	42,7	0,3
Οικονομική αδυναμία αντιμετώπισης έκτακτων αλλά αναγκαίων δαπανών αξίας, περίπου, 600 ευρώ	34,4	69,5	24,9

Πίνακας 8. Συνθήκες στέγασης: 2011
%

Προβλήματα στις συνθήκες στέγασης	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Υγρασία στην οροφή, στους τοίχους, σάπια κουφώματα	15,3	21,1	13,2
Διαβίωση σε σκοτεινά δωμάτια	6,7	10,0	5,8
Θόρυβος από τους γείτονες ή το δρόμο (συγκοινωνία, βιομηχανία κλπ.)	25,2	22,9	25,8
Περιβαλλοντικά προβλήματα από βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων	25,6	23,5	26,1
Βανδαλισμοί και εγκληματικότητα	20,3	20,1	20,3
Έλλειψη λουτρού	1,4	3,0	0,9
Έλλειψη εσωτερικής τουαλέτας	1,6	2,7	1,4
Οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση	18,7	38,9	13,7

Πίνακας 9. Επιβάρυνση από τις δαπάνες στέγασης: 2011
%

Βαθμός επιβάρυνσης	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Μεγάλος	35,5	55,7	30,0
Μέτριος	58,2	44,3	62,0
Μηδενικός	6,3	0,0	8,0

Πίνακας 10. Δυσκολία αποπληρωμής δανείων ή αγορών με δόσεις: 2011
%

Βαθμός δυσκολίας	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Μεγάλος	38,8	46,4	37,3
Μέτριος	45,0	39,0	46,2
Μηδενικός	16,2	14,6	16,5

Πίνακας 11. Δυσκολίες ανταπόκρισης στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών: 2011

%

Πάγιοι λογαριασμοί	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Ενοίκιο για την κατοικία ή δόση δανείου κύριας κατοικίας	32,2	76,2	21,9
Πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κλπ.)	23,4	41,4	18,4
Δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για οικοσκευή, διακοπές κ.ά., ή αγορές με δόσεις	35,9	76,8	27,8

Πίνακας 12. Δυσκολία αντιμετώπισης συνήθων αναγκών των νοικοκυριών με το συνολικό μηνιαίο ή εβδομαδιαίο εισόδημά τους: 2011

%

Βαθμός δυσκολίας	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Μεγάλη δυσκολία	25,7	48,9	19,4
Δυσκολία	36,9	34,3	37,7
Μικρή δυσκολία	22,8	13,1	25,5
Σχεδόν εύκολα	9,6	2,4	11,5
Εύκολα	3,8	1,4	4,5
Πολύ εύκολα	1,1	48,9	1,4

Πίνακας 13. Ελάχιστο μηνιαίο καθαρό εισόδημα για την αντιμετώπιση των συνήθων αναγκών των νοικοκυριών : 2011

σε ευρώ

	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Ελάχιστο μηνιαίο καθαρό εισόδημα	2.235	1.808	2.350

Πίνακας 14. Ποιότητα ζωής: 2011

%

Δεν διαθέτουν λόγω οικονομικών δυσκολιών:	Πληθυσμός		
	Σύνολο	Φτωχός	Μη φτωχός
Έγχρωμη τηλεόραση	0,1	0,2	0,0
Τηλέφωνο	0,3	0,9	0,2
Προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή	8,9	17,9	6,4
Πλυντήριο ρούχων	1,2	2,2	0,9
ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο	8,3	17,1	6,0

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - EU-SILC)	<p>Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.</p>
Νομικό πλαίσιο	<p>Η έρευνα διενεργήθηκε με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003.</p>
Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος	<p>Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.</p>
Κάλυψη	<p>Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.</p> <p>Εξαιρούνται από την έρευνα:</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θα θεωρηθούν και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους.• Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.
Μεθοδολογία	<p>Η έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό rotational integrated design, που επιλέχτηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.</p> <p>Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.</p> <p>Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2001 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.</p> <p>Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:</p> <ol style="list-style-type: none">• Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.• Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους.<ul style="list-style-type: none">• ≥ 30.000 κατοίκους• 5.000-29.999 κατοίκους

- 1.000-4.999 κατοίκους
- 0-999 κατοίκους

Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

Μέγεθος δείγματος

Κατά το 2011, η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 6.029 νοικοκυριών και σε 15.067 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 12.793 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό στα 2,5.

Σταθμίσεις

Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):

- α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου, που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,
- β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,
- γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο ώστε:

- i) Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2001 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).
- ii) Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, 4 ή 5+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στη διαχρονική τάση της Απογραφής Πληθυσμού των ετών 1991 και 2001.

Ισοδύναμο εισόδημα

Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία
- Το εισόδημα από περιουσία
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης

Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.

Επισημαίνεται ότι στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Συνεπώς, στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτοαπασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος, μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.

Κλίμακα ισοδυναμίας Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. Παράδειγμα: Το εισόδημα του νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $1+0,5+2\times 0,3= 2,1$, για νοικοκυριό με δύο ενήλικες διά 1,5, για νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω διά 2,5 κλπ.

Κατάσταση πληθυσμού Φτωχός πληθυσμός: Ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μικρότερο ή ίσο από το κατώφλι της φτώχειας
Μη Φτωχός πληθυσμός: Ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μεγαλύτερο από το κατώφλι της φτώχειας

- Δείκτες**
- Ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες με αποτέλεσμα να στερούνται τσεσάρων τουλάχιστον βασικών αγαθών και υπηρεσιών από το σύνολο των εννέα:
 - (1) Δυσκολίες ανταπόκρισης στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών όπως ενοίκιο ή δόση δανείου, πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κλπ.), δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για οικιακή, διακοπές κ.ά., ή αγορές με δόσεις κύριας κατοικίας
 - (2) Οικονομική αδυναμία για πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών
 - (3) Οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας
 - (4) Οικονομική αδυναμία για αντιμετώπιση έκτακτων, αλλά αναγκαίων δαπανών αξίας περίπου 600 ευρώ
 - (5) Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν τηλέφωνο (περιλαμβάνεται και το κινητό τηλέφωνο)
 - (6) Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν έγχρωμη τηλεόραση
 - (7) Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν πλυντήριο ρούχων
 - (8) Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο και
 - (9) Οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση
 - Κατανομή του πληθυσμού που διαβιεί σε στενότητα χώρου, κατά ομάδες ηλικιών, φύλο και κατάσταση πληθυσμού
 - Ένα μέλος θεωρείται ότι έχει στενότητα χώρου εάν το νοικοκυριό του δεν έχει στη διάθεσή του
 - ένα δωμάτιο για το νοικοκυριό
 - ένα δωμάτιο για κάθε ζευγάρι
 - ένα δωμάτιο για κάθε άγαμο μέλος ηλικίας 18 ετών και άνω
 - ένα δωμάτιο για δυο άγαμα μέλη του νοικοκυριού του ίδιου φύλου ηλικίας 12 έως 17 ετών
 - ένα δωμάτιο για κάθε άγαμο μέλος διαφορετικού φύλου ηλικίας 12 έως 17 ετών
 - ένα δωμάτιο για κάθε δύο μέλη ηλικίας κάτω των 12 ετών
 - Ελλείψεις βασικών ανέσεων της κατοικίας
 - Ένα νοικοκυριό θεωρείται ότι έχει έλλειψη βασικών ανέσεων της κατοικίας, εάν έχει
 - Διαρροή στη στέγη, υγρασία στους τοίχους, στα πατώματα, στα θεμέλια ή υπάρχουν σάπιες κάσες στα παράθυρα ή σάπια πατώματα
 - Σκοτεινά δωμάτια
 - Εσωτερική τουαλέτα
 - Εσωτερικό λουτρό ή ντους

Παραπομπές Περισσότερες πληροφορίες (πίνακες, γραφήματα, μεθοδολογία) σχετικά με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών της Χώρας μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ www.statistics.gr στο σύνδεσμο «Στατιστικά Θέματα > Εισόδημα – Δαπάνες Νοικοκυριών».